

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ**Спеціальність: **С4 «Психологія»**Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**Форма здобуття освіти: **очна**Рік навчання: **2**Семестр(и): **4 (весняний)**Тип освітнього компонента: **вибірковий**Навчальний рік: **2025-2026**Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**Навчальні заняття: **лекції, консультації**Підсумковий контроль: **залік**Пререквізити: **загальна психологія, психологія особистості, вікова психологія, вступ до фаху «Клінічна психологія».**Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверхКерівник освітнього компонента: **Чернова Валерія Костянтинівна**
email: vk.chernova@knmu.edu.ua**ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Курс «**Психологія творчості**» спрямований на формування у здобувачів цілісного уявлення про природу, структуру та закономірності творчого процесу, а також про психологічні механізми креативності, інсайту, уяви й інноваційної діяльності. Дисципліна розкриває взаємозв'язок творчості з інтелектом, особистісними рисами, мотивацією, емоційним станом і соціальним середовищем. Курс поєднує класичні концепції творчості з сучасними підходами до її діагностики, розвитку та застосування у професійній і повсякденній діяльності.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться аналізувати психологічні чинники, що впливають на розвиток творчого потенціалу людини, розуміти етапи та динаміку творчого процесу, опанують знання про методи стимулювання креативності, подолання психологічних бар'єрів і розвитку дивергентного мислення. Вони зможуть використовувати творчі підходи у вирішенні професійних, навчальних і життєвих завдань, а також сприяти розвитку творчості в інших людей.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні теоретичні підходи до вивчення творчості (психоаналітичний, когнітивний, гуманістичний, соціокультурний, нейропсихологічний);
- розуміти психологічні механізми творчого процесу, роль інтуїції, уяви, мислення, мотивації, емоцій і середовища у формуванні творчих досягнень;
- володіти знаннями про типологію творчих особистостей, особливості креативності у різних сферах діяльності (наука, мистецтво, освіта, менеджмент);
- уміти застосовувати психодіагностичні методики для оцінювання креативності (тести Торренса, Гілфорда, Вільямса, Епштейна тощо) та аналізу творчого потенціалу;
- використовувати набуті знання для розробки програм розвитку креативності, фасилітації творчих груп, подолання інтелектуальних і емоційних бар'єрів у мисленні;
- розвивати навички дивергентного мислення, уяви, інноваційності, саморефлексії, гнучкості та відкритості до нового у професійній і життєвій діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (26 год.):**

1. Предмет, завдання та методи психології творчості.
2. Поняття творчості та її місце у структурі психічної діяльності.
3. Психологічні механізми творчого процесу.
4. Етапи творчої діяльності та їх психічний зміст.

5. Креативність як індивідуально-психологічна властивість особистості.
6. Інтелект, уява і мотивація як чинники творчості.
7. Особистісні риси та стилі мислення творчої людини.
8. Соціально-психологічні умови розвитку творчості.
9. Психологічні бар'єри та способи стимулювання творчого мислення.
10. Методи діагностики та розвитку креативності у психологічній практиці.

Перелік тем практичних занять (24 год.):

1. Предмет, завдання та методи психології творчості.
2. Поняття творчості та її місце у структурі психічної діяльності.
3. Психологічні механізми творчого процесу.
4. Етапи творчої діяльності та їх психічний зміст.
5. Креативність як індивідуально-психологічна властивість особистості.
6. Інтелект, уява і мотивація як чинники творчості.
7. Особистісні риси та стилі мислення творчої людини.
8. Соціально-психологічні умови розвитку творчості.
9. Психологічні бар'єри та способи стимулювання творчого мислення.
10. Методи діагностики та розвитку креативності у психологічній практиці.

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Предмет, завдання та методи психології творчості.
2. Поняття творчості та її місце у структурі психічної діяльності.
3. Психологічні механізми творчого процесу.
4. Етапи творчої діяльності та їх психічний зміст.
5. Креативність як індивідуально-психологічна властивість особистості.
6. Інтелект, уява і мотивація як чинники творчості.
7. Особистісні риси та стилі мислення творчої людини.
8. Соціально-психологічні умови розвитку творчості.
9. Психологічні бар'єри та способи стимулювання творчого мислення.
10. Методи діагностики та розвитку креативності у психологічній практиці.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення знань із психологічної та соціальної реабілітації, отриманих у процесі аудиторного навчання, та формує здатність застосовувати їх у професійній діяльності психолога. Вона допомагає розвивати навички аналізу психічних наслідків бойових дій і травматичних подій, опрацювання літературних та емпіричних матеріалів, формулювання висновків щодо індивідуальних і групових випадків, а також сприяє підготовці до практичної роботи з військовослужбовцями, ветеранами, їхніми родинами та цивільними особами, які зазнали впливу війни.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій, метод кейсів, публічний виступ.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки

виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за ДЗ становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Психологія творчості : навч.-метод. посіб. / уклад. І. С. Калиновська. - Умань : Вид. Сочинський М. М., 2022. -300 с.

Функціонування творчого мислення в інформаційно- віртуальному просторі суб'єкта: монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.]; за ред. В. О. Моляко. Київ – Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. – 194 с.